

Aan de deelnemers van de Stichting Contactgroep Automatisering

Betreft: Gastcollege mr. Zwenne inzake AVG

Beste collega's,

Op 13 september jl. heeft, voor deelnemers van de Stichting, alsmede voor een groot aantal introducees het gastcollege plaatsgevonden welke verzorgd werd door mr. Gerrit-Jan Zwenne, hoogleraar "Recht en de Informatiemaatschappij" van de Rijksuniversiteit te Leiden.

Het onderwerp van het gastcollege was de verwachte Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Als bijlage treft u de sheets aan die de heer Zwenne tijdens zijn gastcollege heeft gebruikt. Tevens zenden wij u het persbericht dat, namens de Stichting, naar aanleiding van deze bijeenkomst aan de vakpers is gezonden.

Naast een interessante toelichting op het algemene kader van de AVG, kwamen in de lezing van de heer Zwenne nog een aantal andere belangwekkende uitspraken naar voren. Hiervan treft u hieronder een overzicht aan:

Impact-analyse

De AVG stelt de eis dat er, voorafgaand aan maatregelen waarvan voorzienbaar is dat deze in relevante mate invloed gaan hebben op het verwerken van persoonsgegevens, eerst een impactanalyse moet worden opgesteld. Dit is te vergelijken met, in andere sectoren, de Milieu Effecten Rapportage. Juist ons type bedrijf en de klanten waarvoor wij werken zullen regelmatig geconfronteerd worden met opdrachten waarvoor deze impactanalyse noodzakelijk is.

Verwerkingsverantwoordelijke

In de praktijk is het niet altijd even eenvoudig te bepalen wie de verwerkingsverantwoordelijke is. Binnen een set ogenschijnlijk dezelfde typen persoonsgegevens kunnen verschillende partijen worden aangemerkt als verwerkingsverantwoordelijke.

Hulpmiddelen om te bepalen wie geacht wordt de verwerkingsverantwoordelijke te zijn, kunnen de antwoorden op de volgende vragen zijn:

- Wie neemt de beslissing op verzoek tot inzage?
- Wie bepaalt de bewaartermijn van de persoonsgegevens?
- Wie kiest het ICT systeem voor de bewerking van de persoonsgegevens?
- Wie sluit de contracten?

Casus: index

Een onderneming (salarisadministratie) verwerkt in opdracht van een opdrachtgever persoonsgegevens. In deze casus is deze opdrachtgever verwerkingsverantwoordelijke maar de onderneming maakt, op basis van de verwerkte data, zelf analyses over bijvoorbeeld gemiddelde stijgingen van lonen etc. Ten aanzien van de verwerking (doel) van deze gegevens is er geen opdrachtgever en is de onderneming daarmee zelf verwerkingsverantwoordelijke. Naar mijn inschatting doet deze situatie zich ook met enige regelmaat voor bij de werkzaamheden zoals de deelnemers van de Stichting die uitvoeren.

Anonimiseren

Het anonimiseren van persoonsgegevens is op zichzelf een activiteit die onder de definitie van “verwerken” valt en dus, onder meer, gemeld moet worden.

Belangenafweging beïnvloeden

Er moet een rechtmatigheidsgrondslag zijn om persoonsgegevens te verwerken. De Verordening geeft aan welke dit zijn (toestemming, t.bv. uitvoering overeenkomst, wettelijke verplichting, publiek belang, gerechtvaardigd belang) Met name bij deze laatste grond (gerechtvaardigd belang) zal de rechter een afweging moeten maken van de belangen.

Als verwerkingsverantwoordelijke kun je de eigen positie “sterker” maken door bijvoorbeeld:

- De bewaartermijn korter te maken.
- De te verwerken persoonsgegevens “grover” te maken.

Anders gezegd: Hoe langer de bewaartermijn en hoe gedetailleerder de gegevens, hoe eerder een natuurlijk persoon met succes de rechtmatigheidsgrondslag zal kunnen aanvechten.

Beleidsneutrale uitvoering

Hoewel de AVG Europese regelgeving betreft, zullen er toch per lidstaat verschillen in uitvoering ontstaan. Op dit moment zijn veel uitgangspunten uit de verordening al van kracht op grond van de Wet Bescherming Persoonsgegevens. Het is de verwachting van de heer Zwenne dat de Nederlandse overheid de invoering van de verordening niet zal gebruiken om ten principale de uitgangspunten zoals die gelden onder de WBP te wijzigingen ter gelegenheid van de invoering van de AVG.

Dus uitgangspunten die van kracht worden onder de AVG maar die ook onder de WBP al golden zullen naar verwachting in Nederland gelijk blijven.

Accountability

Een van de nieuwe elementen in de AVG is de verplichting tot accountability. Waar nu de toezichthouder moet bewijzen dat een organisatie niet voldoet aan de eisen die de WBP geldt onder de AVG een omkering van de bewijslast. De onderneming moet op elk moment aan de Autoriteit Persoonsgegevens kunnen aantonen dat de organisatie voldoet aan de eisen van de AVG. Uiteraard zal dit ook een van de zaken zijn waar de deelnemers van de Stichting extra aandacht aan moeten besteden.

Functionaris voor de gegevensbescherming

Juridisch is het toegestaan dat meerdere bedrijven gezamenlijk één functionaris voor de gegevensbescherming aanstellen. Het is mogelijk om als Stichting één functionaris te benoemen voor de deelnemers van de Stichting.

IP adres

Een IP-adres is op zich te beschouwen als een persoonsgegeven. Indien het echter gaat om een IP-adres waar meerdere personen gebruik van maken (bedrijf of openbare Wifi) dan is dit geen persoonsgegeven.

Doelomschrijving

De gegevensverantwoordelijke moet het doel waarvoor de gegevens verwerkt worden omschrijven. Deze omschrijving dient:

- welbepaald
- gerechtvaardigd en
- uitdrukkelijk te zijn.

De heer Zwenne waarschuwt tegen te generieke omschrijvingen. De betrokkene moet zich een goed beeld kunnen vormen wat er met de verwerking van zijn persoonsgegevens gaat gebeuren.

Cookies

In het algemeen wordt aangenomen dat de acceptabele bewaartermijn van cookies circa drie maanden is. Bij een langere bewaartermijn moeten er goede argumenten zijn. Voorbeeld is de ANVR die namens de reisbranche het standpunt heeft dat een bewaartermijn van één jaar geaccepteerd zou moeten worden omdat mensen zich gemiddeld met een frequentie van eens per jaar oriënteren op vakanties.

Partner

Binnen de financiële sector komt het regelmatig voor dat de ene levenspartner informatie verschafft met persoonsgegevens over de andere levenspartner zonder dat deze levenspartner daarbij aanwezig is of uitdrukkelijk toestemming geeft. In normale situaties zal mogen worden aangenomen dat de ene partner door de andere partner hiertoe gemachtigd is. Wel zal in het privacy statement moeten worden opgenomen dat ook gegevens van de partner wordt opgeslagen en dat ervan wordt uitgegaan dat de aanwezige partner dit doorgeeft aan de niet aanwezige partner.

Bijeenkomst 4 oktober a.s.

Op 4 oktober a.s. is er opnieuw een bijeenkomst van de Stichting. Met de deelnemers zal dan worden besproken en besloten of er behoefte is dat er vanuit de Stichting met de heer Zwenne een samenwerking wordt aangegaan om te komen tot permanente signalering van ontwikkelingen op het gebied van de AVG en/of benoeming tot functionaris voor de gegevens bescherming.

Ik hoop dat met deze informatie wij ook de niet aanwezige deelnemers van de Stichting van dienst zijn geweest.

Met een collegiale groet,

Jeroen Oversteegen
Secretaris Stichting Contactgroep Automatisering

Bijlage

- *Sheets gastcollege*
- *Persbericht*